

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrinyi Nrul 1 | a

—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loz
deschisă costă șirul 20 fl.

—
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

In preajma adunării dela Alba-Iulia

Dela biroul de presă al adunării

Numai câteva zile ne mai despart de ziua măreață din 29 maiu l. c. Simțim, în sufletul străbătut de fiorul entuziasmului adierea zilelor, cari hotărăsc soarta popoarelor. Toate semnele arată că ziua aceasta va fi epocală în istoria neamului românesc din Transilvania și Ungaria.

Rapoartele ce ne sosesc din toate părțile, spun de agitație febrilă, de pregătiri din greu, de însufletire spontană a maselor, electrizate de glasul de chemare al conducătorilor. Asupra neamului întreg planează un spirit nou, care schimbă conștiințele, preface sufletele, și le metamorfozează de nu mai le cunoști. Ținuturi, unde limba românească s'a uitat de mult, se mișcă ca mânate de uraganul primejdiei naționale și pornesc spre Alba-Iulia, orașul istoric, simbolul mântuirii și deșteptării unui neam.

Cetind rapoartele ce sosesc din toate părțile, lacrimi de emoție sfântă îți umplu ochii și peptul parecă se descarcă de povara durerii încercate în clipele de amărăciune din timpul din urmă. Un popor care vrea să trăiască nu moare nici-odată. Sutele de mii de credincioși adunați în jurul mormântului marelui Atthanasie vor face să străbată glasul lor la tronul augustei case de Habsburg; dar mai ales la tronul preasfințitului părinte Piu X; dând

aplomb cuvintelor arhierilor, cari în protestul lor bărbătesc au demascat violența unui guvern, ce nu cunoaște margini în măsurile lui de opresiune a popoarelor acestei țări. Se vor cutremura puternicii zilei și credem că vor deschide ochii barem în ciuasul al 11-lea.

Vântul ce bate din Roma de nu ne înșală informațiile ce ni le-am câștigat, pare favorabil cauzei noastre. S'au deșteptat și factorii competenți de acolo și au văzut, că în dosul întregii mișcări joacă rol politic nefastă de maghiarizare. Protestul nostru a zădărnicit deocamdată gândurile negre ale celor ce ne-au jurat pieirea. Rămâne ca adunarea împunătoare de miercuri să fie ultimul cuvânt hotărîtor, care să asigure învingerea pe seama noastră pentru totdeauna. Nu se lase publicul românesc îmbătat cu apă rece din partea foilor ungurești. Meseria lor este să mistifice, să întortochieze și să mințescă. În politică cinstea este oaspe rar.

Poate-se oare închipui ca S. Scaun din Roma, bine informat, să se proteze dorințelor unui popor nimicind existența altui popor?

Așa ceva nu se poate închipui.

Istoria unui Leo cel mare, unui Gre-

goriu cel mare, unui S. Gregoriu II. ne învață, că papii au fost pururea apărătorii cei mai calzi ai popoarelor subjugate și asuprite.

Cine a apărat spre pildă poporul irlandez și poporul polon de prepotența tiranilor asupritori dacă nu papii, cari i-au ajutat chiar și cu bani în războaiele lor de apărare legitimă? Și Leo XIII, ca să citez un exemplu clasic din vremile mai noi — n'a lucrat mai mult ca oricare altul pentru pacea între neamuri, cum dovedește purtarea lui față de Germania și Spania în 1885, față de Ecuador și Peru în 1894; deasemenea față de Argentina și Chile și Haiti și San Domingo? Au doară s'a schimbat tradiția de veacuri a Vaticanului? Nu. Trebuie numai mișcate toate pietrele și prezentată afacerea în lumina ei adevărată. Și chiar aceasta misiune sfântă o are adunarea din Alba-Iulia. Ea va fi furtuna care va curăți atmosfera de miasme.

Sus s'avem inimile!

Dumnezeu nu părăsește nici un neam, care se întoarce cu încredere la tronul său. Spre el să se înalțe deci gândurile noastre ale tuturor în aceste zile de grea încercare. Intrunirea dela Alba-Iulia să fie rugăciunea neamului întreg către Tatăl îndurătorilor, să nu ne părăsească și să fim siguri, că el acolo va fi în mijlocul nostru și ne va mângăia pe toți.

Lozinca acestor zile să fie: Spre Alba-Iulia!

Informațiuni literare

Alt simbolist

Mihail Cruceanu, *Spre cetatea zorilor* 1912.

Un drumeț spre un ideal, zice titlul.

Un drumeț la începutul drumului.

Un tânăr; nu-i știu anul nașterii; dar pe când îmi era elev în liceu era, mi-se pare, coleg de clasă cu d. A. T. Stamatiad; vor fi de-o vârstă. Un tânăr simpatic și'n literatură, un tânăr care vrea: supt presă are doar al doilea volum, care va fi *Altare noi*.

Prefața în versuri este o închipuire drăgălașe care simbolizează deșteptarea lui poetică: O prinesă i-a bătut la fereastră, l-a privit, i-a cântat, l-a chemat și el a plecat spre o cetate ce e veșnic înainte. Prințesa îi cântase „cântecul celor cari în viață au trecut fără să știe” — al fericților — și atunci fusese așa:

Nu-l știam; în suflet însă neînvinșă nostalgie
Amfionicele harfe suspinând mi-a instrănat.

Versul din urmă este vers erudit: „Amfionic” — ce va fi?

Amfion a fost, în miturile Greciei antice, fiul lui Zeus și al Antiopiei. Deși se născuse în Beotia — care, după șeful simbolistilor români, era Ardealul Greciei antice — era poet și cântăreț. Trebuind să zidească zidurile Terabei, Amfion cântă din liră și pietrele se așezară singure unele peste altele; atâta putere avea cântecul lui.

Și astfel ori cine înțelege acum câtă putere cred că au — adecă râvnesc și vreau să aibă — „amfionicele harfe” din sufletul d. M. C.

Drumețul „spre cetatea zorilor” este, ca toți simbolistii noștri, foarte încrezător. Dar încrederea nu le stă rău tinerilor.*)

Urmează partea I-a: *Peluze și arcade.**)*

Sunt zece poezii. Triste, triste și iarăși triste. Așa tânăr și așa trist! Aci mor garoafele și le plânz amantii cuprinși de presimțiri. Aci mor trandafirii galbeni ce-i purta aseară ea și poetului îi pare că aroma vestejirii lor este „aroma cântecelor sale”. Aci moare buchetul de crini. Aci clopotul este un mort de mii de ani neclintit din tăcerea-i funerară. Aci dorm apele heleșteului. Aci este mort parcul; este tristă pădurea înghetată. Și'n atâta sugrumare de melancolie poetul aruncă visele sale, și elo palide, deși ies toate dintr'un sentiment care de obicei colorază vederea cu veselie și cu conștiința creșterii vieții: diu amor.

În stil perfect simbolist autorul își exprimă tristețea în mod indirect, și vrea să mă ntristeze cu *Parcul* său. Parcul va fi deci, „pustiu” și „tăcut” și toată viața lui (a poeziei) va curge din sufletul trist al poetului. El vrea să se ntristeze chiar cu temei și de aceea *Parcul* va deveni o colecție de toate vorbele ce au tristețea în sine: pustiu, refren oboșit, cântec adormit, alei de mult uitate, tăcutul labirint, fatal destin, mistic venin palid, tăcere le-

*) Fiind vorba de amintiri clasice reg pe d. M. C. să ia notă că ființa mitologică căreia-i datorește frumosul adiectiv *selenar, selenară*, nu este de sex masculin, că nu se poate zice: „Te-or căuta cu facla *tăcutului*”. *Selene* (p. 47), ci numai: *tăcutei Selone*, ea fiind de sex feminin și a-nume fata lui Hiporion și a Teiei, sora lui Halios, soția lui Endimion etc. N. așa cum ai zice: Tăcutul luna se ridică pe cer!

**) Peluză (frantuzește) — pajiste.

nevoasă, cărări deșarte, buchete vestejite, romanță stinsă, tăcere sepulcrală, frunze vestejite, ape moarte, pomi uscați, cadavru descompus, coroane funerare, amantii palizi, temple mute, nopți glaciale, vâl negru de mistere, parfum adormitor, flacăra ce licărește înfrigurată, vaste săli tăcute, tăcere selenară, vagi preludii, vibrări astrale, tablouri adormite, facle albe tremurând, castelul-mit, la răspântii atâtoi albe, petale uscate, lacrimi pale, spectru înghetăt: „Oh, imaginea-i fatală, căci în suflet veșnic port parcul trist, tăcut și mort”. Nu știu dacă le-am înșirat pe toate, dar și dacă nu le-am spus pe toate, sunt destule, ca să ntristeze chiar așa, fără nici o legătură, și trecând prin minte ca simple reprezentări cu ton sentimental proprie. În *Parcul* ele se leagă însă pe o femă de amintiri și vedenii întrucâtva întunecate de acest belșug oboșitor, inutil.

Belșugul acesta este un dușman al formei, — înțeleg: al formei *interne*, a ideilor — care trebuie să se prezinte limpede, fie că ni se dă întregă și bine conturată, ca 'n poezia clasică, fie că se indică numai, că se retrage din fața valului sentimental ce-o învălue, o acopere și o 'neacă uneori, ca 'n poezia romantică. Punctele de razim pentru fantazia cetitorului, fragmentele destinate să susție, ca niște coloane, reconstruirea operii, sunt vagi.

În *Noaptea eternă* — partea a III-a — mai mult chiar decât în *Parcul*.

Mă simt pe 'ndinări neclintite, imensități ce mă 'nfioară... Se risipesc, ca în surdina, acorduri stinse de vioară. Din amintirea altor clipe parfumul albelor petale. Mă 'nfășură ca visul morței în groaza liniștei fatale.

Moldova înstrăinată

De **Al. Hodoș**

Câtă și ce fel de cultură românească a mai rămas în Basarabia? — este întrebarea pe care și-o pun cei mai mulți dintre aceia cari știu, că în definitiv cultura este aceea, care mai presus de toate poate să cuprindă în sine chezașia existenței unui neam. Cultura bine înțeleasă națională, nu universală, cosmopolită, neutră, — cu atât mai puțin nu o cultură străină de sufletul și firea neamului.

Printre cei cari și-au pus și își pun întrebarea de mai sus, au fost și unii — mai puțini ce e drept, — dar au fost și de aceea, cari au căutat să-i găsească și un răspuns. Și atunci au cercetat, s'au informat, au scociorit și mult-puținul ce au izbutit să scoată la iveală, au adus și la cunoștința publicului mare românesc.

Unul din aceștia și unul din cei din-tâi, de altfel, cari au amintit în publicitate despre apropierea aniversării de 100 de ani a răpirii Basarabiei, a fost scriitorul din România D. Muntean-Râmnic, al cărui articol „Cultura românească în Basarabia”, publicat acum câțiva timp, e vremea și locul să fie reamintit și astăzi, când data a-nume a tristei aniversări a sosit.

Di Muntean-Râmnic a ajuns în posesiunea unui număr de revistă care apare, sau cel puțin apărea, în Chișineu, lunar în limba moldovenească, — și a ajuns în posesiunea unui asemenea exemplar rar, așa cum un arheolog sau un epigrafist dă peste câte un obiect de cultură veche sau peste câte o inscripție mai mult sau mai puțin descifrabilă și din cari caută a reconstitui crâmpoie din istoria de demult, din ceea ce a fost, sau putea să fie... Atât de mult e ruptă legătura dintre Moldova înstrăinată și restul românimii, atât de mult se veghează și priveghează ca să nu se reia contactul între trupurile sfâșiate ale acestui neam... Prutul a devenit aproape echivalent cu un fel de zid chinezesc, — ori cât de îndrăzneată trebuie să fie fan-

tazia care să poată admite o asemenea comparație, când știe mai ales, cum râul acela „blăstămat”, curge pașnic și agale printre două maluri pe cari nimic nu le arată ca și când n'ar fi strâns ținătoare unul de altul, — așa cum a fost, și așa cum pururea ar fi trebuit să rămână.

Revista, așadar, se chiamă — sau se chema — *Luminătorul*. Fiindcă nimenea nu știe să ne spună dacă mai apare și acuma. Numărul, care a ajuns în posesiunea d-lui D. M.-Râmnic, i-a servit ca să arate care poate fi cuprinsul, forma și împrejurările de apariție ale unei tipărituri românești, îngăduită de guvernul rusec, — apoi „cum scriu românește, în Rusia, pentru români, cărturarii noștri de acolo, sau ce pot citi în românește frații noștri din Basarabia (dacă citesc), cu voia stăpânirii străine sub care trăiesc”.

Revista *Luminătorul* mai nainte de toate nu are, sau nu avea voie să fie altceva decât un „jurnal bisericesc”. Tipărit la episcopia Chișineului, de o asociație de clerici „Frățimea nașterii lui Cristos”, literele pe cari le întrebuințează sunt amestecate: chirilice și rusești.

Primul lucru ce isbește, este formula cenzurii care „dă deslegare pentru tipărire”. Imediat urmează un fel de pomelnic de sărbători, în care prevalează „sfinții ruși” și sărbătorile rusești, precum: Mucenicul Macarie, mitropolitul Kievului, aflarea moaștelor sf. Alexie, mitropolitul Moscovei și altele, alături cu nașterea Măriei Sale Împăratului sau Încoronarea Împărăteștilor Mării, și altele.

Cele ce urmează sunt apoi, mai ales, „tălmăcirii de pe limba rusească”, — parte articole bisericești ca „Învățătura sfintei femei mironosițe”, parte de gospodărie precum: „Indemn pentru cultivarea florilor”. Asupra limbei acestor tălmăcirii, d. D. M.-Râmnic observă că ea arată cum și cle-

ricii cărturari sunt încă sub influența limbii poporului și a vechilor cărți bisericești; întrebuințează numeroase forme și locuțiuni moldovenești, precum și unele usisme.

Din ceea ce mai cuprinde revista, de însemnat mai sunt: îndomnurile de credință către țară, — „căci împăratul e stăpân, care slujba sa cea mare o primește nu dela oameni, ci dela Dumnezeu;” unele versuri primitive, cu cuprins evlavios, — și un imn pentru slăvirea țiparului, în care se pot citi — înfățișat — și două versuri, cari se pot numi „îndrăznețe”:

„Ușor să tipărească,
Și 'n limba moldovenească!”

Dar din care, ca o compensație imediată, nu lipsesc nici versuri... circum-specte ca:

Ura! băeți cu toții
Rusiei voios, vârtos,
Să strigăm cu glas mare
In veci să fie tare!

Un articol interesant poartă titlul: „Inoirea vieții cei poporânești”, e scris tot de un cleric și explică oarecum rostul dumei. Cuvinte de relevat din acest articol: „De mult noi preoții am încetat a înțelege limba norodului, a lui dorinți și porniri...” E ca un suspin isbucnit fără voie, dar repede înăbușit iarăș...

Niciodată însă nu se pomenește în toate aceste articole, în proză sau în versuri, cuvântul, numele, de român, România, neamul românesc, — și acest lucru e cu adevărat dureros.

Dureros e, de altfel, tot spectacolul acesta al rămășițelor, al crâmpoaielor de cultură națională, cât și cum le mai vedem îngăduite, în partea înstrăinată a Moldovei. — Rezultă din ele, pe deoparte năzuința sufletului și a conștiinței moldovenești de a ieși la iveală, de a se manifesta, — iar pe de altă parte împedecarea rigidă, mereu amenințătoare, a acestei manifestări din partea stăpânirii moscovite.

Un soare, o dreptate, răsare în această lume pentru toți cei cari știu să îndure și să aștepte în virtuțile creștinești ale credinței, speranței și iubirii... Oare numai pentru Moldova noastră înstrăinată să fie scris ca să nu mai răsară în veci un astfel de soare și o astfel de dreptate?...

EXTERNE

Deschanel președintele camerei franceze. Joi a avut loc alegerea de președinte în camera franceză. Delcassé, ministrul de marină, care își anunțase și demisia în conferința ministrilor a repășit dela candidatură cu câteva zile înainte de ziua alegerii, după ce a văzut, că prietenii lui îl vor lăsa pe jos și astfel nu își va putea realiza speranțele. Candidați cu șanse au rămas numai Deschanel și Etienne. Cel dintâi a primit majoritatea voturilor numai în o a doua alegere, căci la prima alegere voturile s'au împărțit și nici unul dintre candidați n'a obținut majoritatea absolută. Din 596 deputați, cari alcătuiesc camera franceză au votat 538. La a doua alegere Deschanel a primit 292 voturi față cu 208 voturi, pentru Etienne.

Deschanel e un zelos aderent al reformei electorale, — care de prezent preocupă camera franceză — în senzul sistemului proporțional și din cauza aceasta toți deputații, dar mai cu seamă socialiștii uniți, cari doresc realizarea acestei reforme s'au unit pentru alegerea lui și i-au asigurat alegerea.

Deschanel a mai candidat înainte cu 10 ani față cu nu de mult decedatul Brisson, fost președinte al camerei.

Salonului prin ușă acuma îi zimbete;
Dar iată că de-odată în pragu-i s'a oprit,
Căci golul din oglinda atâtor vieți sfărmate,
În față-i, ca 'ntrebarea enigmelor ciudate,
Uitarea ca și somnul adânc i-a 'ncrămenit.

Viața umbroasă a amurgului e prinsă virtuos.

Ne pare însă firească și aprinderea din poema V, unde-i vorba de el și ea și de vedenia lui:

Oglinzile ovale să le-ascultăm și noi,
Să le privim deșertul și'n stinsul lor ecou
Să auzim suspinul de ape și de foi —
Și ochii noștri-o clipă s'ar întâlni din nou.
Viața lor?... Te uită, tresare ca o strună
Pe care-o redeșteaptă arcușul fermecat.
Iar vocea lor?... Ascult'o... Ce limpede răsună!

E parcă o vioară cu cântu 'ndepărtat,
Ascult-o... Ce de note duioase, pline, clare,
Se deslușesc din unda oglinzilor ovale!
Și luciul lor e verde ca ochii tăi în zare,
Și blond ca părul-ți galben, ca visurile tale.
Iar cântecele, care din ce în ce ne fură,
Din care piepturi oare sunt smulse?

Vrei să știi?

Cum seamănă anume cu cântul de tortură
Ce ți-l'am scris în seara întâieii nebunii?

Prin transformarea oglinzilor în morminte de suflete, în arhive de chipuri ce-au trecut prin ele (I și II) și în filosofice, ce singure au înțeles viața, de care râd (III) — și râsul este dovadă, că au înțeles-o! — transformarea aceasta este o mitolo-

gie ciudată, este spiritism, ce-și taie singur drumul spre simpatia noastră.

D-l M. C. caută un drum, i-l vedem; dar saltă de-atâtea ori în dreapta și 'n stânga încât până să putem spune o vorbă definitivă e bine să așteptăm și *Allarele noi*.

Ca formă d. M. C. nu are tendința de a desvolta metrica română — cum încearcă și reușește colegul său A. T. Stamatiad. Armonii caută și găsește, fără să le vâneze cu sistem. Iar privitor la dicționar s'ar putea dovedi că o parte din bagajul filologic derivă din Ștefan Petică și — mai puțin — din Al. Macedonschi, al căror dezvoltător ucenic se simte.

G. Bogdan-Duică

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa Institutului de credit și economii „Ardeleana” în Orăștie — Szászváros.

— „Românul” se găsește de vânzare la chioșcul de ziare dela gara căilor ferate a statului (Staatsbahnhof) din Viena.

Banul Cuvaj la monarhul. Se anunță din Viena: Banul Cuvaj, comisarul regal al Croației și Slavoniei, a prestat azi jurământul de consilier intim al monarhului. După prestarea jurământului a fost primit în audiență specială și cu această ocazie i-a raportat monarhului despre starea spiritelor în Croația. Domnitorul a primit — se spune — cu satisfacție relațiile comisariatului.

Concurs. Pentru conferirea unui stipendiu de 3000 cor. (trei mii coroane) „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, publică concurs cu termen de 60 zile de la prima publicare. Stipendiul se conferă pentru cercetarea unui curs de țesut la o școală specială din străinătate. Pot concura numai fete ori dame văduve, cari au absolvat și pedagogia.

Informații detaiate se pot primi de la comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Sibiu, în 15 mai 1912. Maria Cosma m. p. prezidentă. dr. I. Beu m. p. secretar.

O întrevedere între prim-ministrul României și contele Berchtold. O telegramă din București anunță, că prim-ministrul și ministrul de externe al României, d. Măiorescu își va începe în 25 n. l. c., concediu de 14 zile. În timpul concediului oficiul prim-ministerial și de externe îl va conduce ministrul de finanțe Rosetti.

La întoarcere din călătorie d. Măiorescu, la sfârșitul lui iunie se va opri în Viena, unde va avea o întrevedere cu ministrul de externe al Austro-Ungariei contele Berchtold.

Festivalul de luni pentru comemorarea lui George Bariț promite a deveni o înălțătoare manifestație a societății brașovene. Precum suntem informați vor participa la parastasul și festivalul de luni mai mulți membri ai familiei Bariț în frunte cu d. dr. A. Vlad precum și mai mulți reprezentanți ai presei române din Ungaria.

„Primăvara bucureșteană”. „Neue Fr. Presse” a publicat zilele acestea un foileton intitulat „Primăvara bucureșteană”, din care reproducem următoarele: Cum treci Predealul, zice foiletonul, ești uimit de faptul că locurile sărăcicioase s'au prefăcut în colonii de vile strălucite. Urmează apoi o descriere a Sinaiei, după care autorul spune: E uimitor respectul de care se bucură regele. Poporul se mândrește cu regele său. Până la București bogăția de petrol se evidentiază în dreapta și în stânga. Lângă Ploiești, autorul a avut prilejul să privească niște manevre reușite ale artileriei. Entuziasmat el a exclamat: Acesta nu e Balcanul! Progresele capitalei continuă din punctul de vedere al modernizării și al eleganței.

Foiletonul mai relatează apoi despre vizitele făcute Bucureștilor de d-nii Deschanel și Rossel și vorbind despre primirea ce li-s'a făcut constată, că românii sunt mai puțin șoviniști și că mai toți ceice aparțin păturei culte vorbesc limbile franceză, germană, engleză etc. Putere de viață, inteligență și fantazie aparțin acestui neam, care după ce s'a eliberat dintr'o subjugare milenară, s'a desțeptat, a făcut ordine în casa lui, arătând ce poate.

Apel. Întâlnirea — la 15 ani după examenul de maturitate — a colegilor absolvați în anul 1897, la gimnaziul gr.-or. român din Brașov. Iubiți colegi! Cincisprezece ani sunt o bună bucată de vreme. Așa că azi abia prin rostul gazetelor dacă ne-om mai putea da de urmă cei, cari acum sunt 15 ani eram atât de strâns legați prin cea mai frățească colegialitate. Întâlnirea la 10 ani am scăpat-o. Să nu lăsăm trecut privilegiul acestei de 15 ani, căci vremea se duce, trecându-ne nu numai tinerețea, dar stîrbindu-ne și numărul. Să ne intrunim dar la 29 iunie st. v. 12 iulie st. n. în Brașov, cu toată dragostea, ce ne legase odată.

Vă rugăm pe toți, cari știți așezarea și adresa altora, să le comunicați și particular despre proiectul acestei întâlniri, ca nimenea să nu ne lipsească.

Anunțările să la faceți de cu bună vreme la adresa: Dr. Victor Bontescu, avocat Hátzeg. Iar programul și celelalte de lipsă o se vi-se vestească la timp.

Cu dragoste colegială: Dr. Mihsi Popoviciu, preot Victor Pușcariu, preot militar dr. Virgil Cioban, preot Zenovie Popoviciu, avocat dr. C. Crăciunescu, avocat dr. Candid David, avocat dr. Victor Bontescu.

x **Adolf Nadler**, fabrică de oroloage pentru turnuri, **Budapesta VIII. str. Prater 2.** O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați livrează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. La garanție pentru oroloagele livrate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunț din ziarul nostru.

x **Stieler József**, Budapesta, VII., str. Kazinczy Nr. 5/B, fabrică de dulapuri de gheață, pe care o recomandăm în atenția comercianților, ospătarilor și a măcelarilor. Dulapurile acestea se bucură de un bun renume în întreaga țară, ba chiar și în România. Avantajele acestor dulapuri sunt, că partea superioară a rezervorului de gheață se poate lua jos, ceea ce în privința curățeniei e foarte avantajos. Gheața topită se scurge printr'o țevă în dulapul de jos, de unde cu ajutorul unui cep se lasă să se scurgă. Gheața rămâne totdeauna uscată, și prin aceasta zilnic se face o mare economie.

x **Gustav Tátray** — Oradea-mare, str. Rákóczy, prăvălia pentru elită, unde se pot cumăra lucruri de mână, pentru dame precum și necesarii, cu prețuri foarte ieftine. Telefon 783.

x **Seminarul Juridic Dr. Geréb**, Cluj, Str. Farkas (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binelul lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

Bale de aburi pentru dame și domni. În scaldă „Opri” situată pe piața Tököly, Lunca și Vinerea p. m. între orele 3—6 stă baia de aburi la dispoziția on. dame. Pentru domni e deschisă baia de aburi zilnic de la 5 dimineața până la 1 oră d. a. Membri eluburilor și a societăților, militari, și poliția solvesc 70 fileri. Baia de aburi e transformată și din nou aranjată. Prețul redus la cumpărarea alor 10 bilete e de 8 cor.

Ultima oră

Lukács la Maj. Sa. — Un bloc al partidelor din opoziție. — Proiectul lor de lege electorală. — Nouă biruință iusthistă: alegerea dela Zenta.

După ce camera a fost ajurnată până miercuri, primul-ministru Lukács și-a făcut rost să dea o fugă până la Viena spre a-l încunoștința pe Monarh de toată isprava pe care a putut-o face, în aceste câteva zile, cu concursul noului president Tisza.

Sâmbătă dimineața, bietul bătrân a și fost primit în audiență de Maj. Sa, căruia probabil îi va fi raportat cu sinceritate tot cea adus târgul și norocul atât în politică partidelor cât și între cei în afară de politică — strada! Îi va fi spus cât e de necesar Tisza ca să-l compromită și pe el, pe Lukács și cât de prețioasă e prezidenția lui pentru activitatea normală a parlamentului.

Precis nu se știe nimic. După cele de-

clarate, însă, de Lukács unui ziarist i-ar fi făcut bucurie împăratului vizita lui Lukács.

Atâta se știe că după audiență ministrul nostru președinte s'a gătit de plecare și s'a dus pușcă la Semmering să se odihnească.

Ceilalți din Budapesta, dimpotrivă, tocmai acum s'au pus mai avar pe lucru. Nu e vorba de slujbașii guvernului, de mame-lucii lui Lukács și ai lui Tisza, ci de opoziție.

Sâmbătă la ora 11 s'au adunat la locuința lui Kossuth reprezentanți ai tuturor partidelor din opoziție și anume: kossuthiști, iusthiști, 48-iști în afară de partid, din partidul popular și un creștin-social.

Scopul acestei consfătuiri e de a forma un bloc unitar care, pe baza unei înțelegeri în ce privește proiectele militare și reforma electorală, să poată birui guvernul și pe Tisza. Iar scopul ultim nu e ajungerea la putere ci formarea unui nou guvern din sânul guvernamentalilor și liberalilor, un guvern cu care, pe temeiul programului de înțelegere al opoziției să respingă pe grupul lui Tisza de pe primul plan.

În programul înțelegerii ce se pregătește legea electorală ar fi proiectată, în linii generale, cam așa:

Mai întâi dreptul de vot, după vechea lege, le rămâne actualilor alegători până la moarte.

Dreptul de vot îl vor primi toți aceia cari împlinând 24 ani, știu scrie și ceti, locuiesc un an sau doi într'o localitate și țin gospodărie proprie. Această din urmă condiție nu s'ar cere în ținuturile industriale.

Mai au dreptul de vot analfabeții cari plătesc o dare de cel puțin 15 coroane anual.

Votul va fi secret în fiecare comitat în care cel puțin 70% dintre alegători știu scrie și ceti. Votarea se va face pe cercuri.

Pe temeiul unui proiect de lege electorală de acest cuprins opoziția ar înceta cu obstrucția tehnică îndată ce ar înceta guvernul și majoritatea cu călcarea regulamentului Camerei și cu teroarea.

Intr'o convorbire cu un gazetar, Justh s'a arătat optimist în ceea ce privește noul plan de clarificare a situației.

În afară de biruința partidului iusthist cu *strada*, care probabil se va completa cu îndepărtarea lui Tisza dela preșidenție, partidul obstrucției tehnice a mai repurtat o biruință frumoasă în alegerea dela Zenta, unde candidatul său Fernbach a trântit pe ministrul de finanțe Teleszky cu o majoritate de 96 voturi.

Aceasta e o biruință mare ținând seamă că în Ungaria guvernul se știe face stăpân pe voința alegătorilor și ținând seamă de situația politică a candidatului guvernamental.

Cu asta moralul iusthiștilor a fost ridicat și mai mult.

Redactor responsabil: Atanasie Halmáglau.

„Să nu vinzi scump, dar să târguești ieftin”.

Acesta este secretul succesului nostru.

Cui îi trebuie dar
**mobile frumoase, ieftine
și bune**

Să cerceteze pe

Székely és Réti

fabricanți de mobile

Marosvásárhely, Széchenyi tér nr. 47

Chiar în interesul lui propriu.

Alegere mare în tru-
souri pentru mirese.

Vânzare în rate fără ridicare de preț.

Cătră onor. public românesc.

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului public, că începând cu ziua de 1 Mai 1912 am repășit dela institutul de asigurare „The Standard”, și am intrat în serviciul „Băncii Generale de Asigurare” în calitate de secretar-conducător pentru agen-tura din Banat cu sediul în Arad, strada Lázár Vilmos nr. 2, (Telefon nr. 850).

Cu aceasta ocaziune îmi permit a ex-prima publicului românesc sincerele mele mulțumiri pentru sprijinul de care am avut parte în decursul funcțiunei mele de 12 ani la „The Standard”.

Acum însă, vin din nou a cere mult on. public românesc, aceiași bunăvoință și acelaș sprijin de care a binevoit a mă împărtași până în prezent, rugându-l să fie și pentru viitor cu cea mai mare încredere față de persoana mea, și să mă onoreze cu încrederea prin plenipotențierea efectuării afacerilor a totfelul de asigurări, cu atât mai vărtos, că fiind de prezent în serviciul unui institut românesc, îmi țin de cea mai mare datorință a conlucra din răsputeri pen-tru înflorirea și prosperarea lui.

Eu din parte-mi promit tot aceiași co-rectitate și punctualitate în afaceri, și voi servi cu obișnuita-mi sârguință și după cea mai bună conștiință.

Rugând sprijinul, semnez

Cu profundă stimă:

Anastasiu Demian,
secretar-conducător.

Făina lactată NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură văr-săturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Ingrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse II.

Caut

un candidat de avocat

cu praxă pe lângă condiții favorabile. A se adresa: **Dr. Emil Monția**, avocat Șiria (Vi-lágos).

De vânzare

o vie frumoasă în **Șiria**, în localitate aproape de piața mare se află o casă de vânzare. Lămuriri dă administrația ziarului nostru.

Vând 20 drepturi de opțiune, eventual și 20 acții vechi „BIHOREANA”. Op-țiunile à 40 cor. Acțiunile după învoială. Adresa la „Românul”.

In comuna CINTEI se află de vânzare **o prăvălie cu trafică și drept de birt**. Doritorii să se adreseze lui **Petru Boariu**, Körösente.

AVIZ!

Onorații acționari ai institutului financiar „MĂGURA” din Șimleu prin aceasta sunt in-vitați a-și face vârsămintele ratelor scadente tot la institutul „LUNCANA” din Margita (Bihor), deoarece institutul nostru actualmente se află sub înregistrare la tribunal, deci nu și-a înce-put încă operațiunile.

Inregistrarea se va publica tot în coloa-nele acestui ziar oficios al direcțiunei. Șimleu, la 21 Mai 1912 n.

Cu stimă:

Direcțiunea institutului
„Măgura” din Șimleu.

Caut

un candidat de avocat

care pertractează independent, vârsat în afacerile cărții funduare, **să știe bine limba română**, precum și **un scriitor** cu praxă și versat în limba română. Postul se poate ocupa momentan. A se adresa dlui **Dr. Dénes Arthur**, avocat Marosujvár.

Aviz.

Comitetul parohiei gr. or. române din Dun-a-tölgyes (Dubova) a decis, că vinde dreptul de opțiune după 96 acții „Albina” pe calea ofer-tului înseris, pe lângă bani gata.

Ofertele au a se trimite la adresa oficiului parohial gr. or. din Oasszonyrét (Ógradena-veche până la 3 Iunie st. n. 1912.

Comitetul și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor, ce vor intra observându-se că decisiul comitetului are valoare numai dacă se va aproba din partea conzistorului diecezan.

ANUNȚURI
se primesc cu prețuri moderate la administra-ția ziarului „Românul.”

Se plătește de cuvânt
5 (cinci) filori.

MICA PUBLICITATE

Titluri sau cuvinte cu
litere mai groase 6 fil

Caut un comerciant

tânăr român pentru preluarea unei prăvălii de manufactură într'un centru românesc. Condițiuni foarte favorabile. Doritorii să se adreseze la administrația ziarului „Românul” sub deviza „Comerciant”. 1—3

O moară de aburi.

cu 2 pietrii se dă în arandă cu prețul de 800 Cor. anual. Eventual se vinde spre transportare în alt loc cu 4500 Cor. Pachomie Pop în Nagylozna u. p. Kocsoládfalva.

Comercianții tineri

cari sunt pregățiți pentru contabilitate, să se anunțe pentru o firmă mare sub deviza „Viitor sigur” administrației ziarului nostru. Se cere cunoașterea limbilor maghiară, germană și română.

Un harmoniu.

se află de vânzare foarte bun, tonuri curate și puternice, bile de os veri-tabil, dulapul din lemn de stejar să-nătos, foarte potrivit pentru concerte, instruarea corurilor își pentru acom-paniament. Doritorii să se adreseze către administrația ziarului „Ro-mânul”. 1—10

Un tânăr

cassar de bancă, cu ocazia, escurziilor ce va face, dorește un schimb de il-lustrate, cu vre-o domnișoară. Adrese închise rog la administrația ziarului „Românul” sub deviza „Cassa 25”.

Caut un învățacel

la prăvălie, care să fie din o familie bună și să fi absolvit 1—2 clase ci-vile sau gimnaziale. Doritorii să se adreseze la adm. „Românul” sub de-vida „Brașovcanul”. 3—6

Caut.

o familie cinstită românească, care are un băiat la școli și ar dori ca să în-vețe mai ușor limba ungurească dacă s'ar învoi ca în schimb să îmi susțină copilul meu în vîrstă de 12 ani, iar eu pe al lor pe timpul cât țin cursul pe anul 1912/1913. Doritorii să se adreseze la administrația ziarului. 3—8

De vândut

un lexicon nou, ediția cea nouă cu preț redus. Adresa la ziarul „Românul”.

Haine moderne

și iofine, face croitorul român Nico-lac Iosif în Arad strada Doák Nr. 32. 3—10

Cereți

bogatul catalog pentru mașini agro-nomice și tot felul de ferării dela firma românească Frații Burza, Arad Boroș-Béni-tér Nr. 1. 3—19

Mi-a sosit

noutățile de modă de vară pentru dame, domnișoare și domni Rog să-mi cercetați prăvălia mea, bine asortată cu cele trebuincioase. 3—22
Gheorghe Iancovici, Foray-uteza.

Spiritul de vin „Optimus,”

e cel mai bun preparat românesc de-pozit în Arad la farmacia „Földes”.

Caut un băiat ca învățacel în prăvălia mea mixtă Aureliu Mladin Kürtös

O fată de țăran

cu avere de 25000 Coroane din care 6400 bani gata, dorește a se mărita după un absolvent de teologie sau pedagogie. Adresa la „Românul” Arad.

Rog

publicul român din loc și provincă să binevoiască a ne cerceta prăvălia noastră de coloniale și delicatose, unde se află cele mai proaspete vinuri, șam-panie și liqiori. Vasile Șirian Arad, Eötvös uteza. 3—23

De închiriat

3 odăi cuină, odaie de scaldă și toate cele de lipsă în zidirea „Românului”.

Ce-i ce dorese

să zidească bisericii, școale sau alto-clădiri în interesul lor fac bine dacă se adresează la măestrul zidar diplo-mat Ioan Clăiei să se adreseze în József-Főherceg-ut Nr. 1. 3—17

Un tânăr comerciant

român dorește să se căsătorească cu o domnișoară română care dispune de o zestre de 8—10 mii coroane. Reflectantelo sunt rugate ca să-și scrie numele adevărat, asigurându-se de mai mare discreție. Să se ad-reseze la administrația ziarului „Ro-mânul” sub deviza „Viitor de aur”.

Legătorie de cărți.

Iustin Ardelean. Arad vis-a-vis de poșta. Primește totfelul de lucrări a-parințătoare de această bransă, pe-lângă prețuri moderate.

De vânzare!

O tipografie modern și bo-gat aranjată

cu toate cele trebuincioase pentru corespunderea executării lucrur-ilor celor mai fine și moderne.

Două mașini.

O mașină nr. 5 sistem Wörner și o americană. Se vinde din mână liberă cu condițiune foarte favorabile.

Doritorii de-a o cumpăra să se adreseze la administrația ziarului „Românul”

Cine dorește

să vindă, să cumpere, să pu-blice în mica publicitate a „Ro-mânului” și va avea succesul dorit, sigur.

Faceți o singură încercare și Vă veți convinge.

Teatrul „Apollo”

Duminecă, la Rusalii

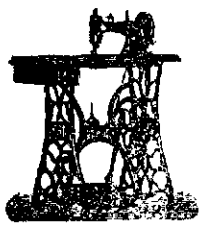
„Ștregarul” dramă sen-
zațională.

Luni, a doua zi de Rusalii

„Circul volant”
senzațional.

Film. Nordisk.

Dramă senzațională din viața artiștilor.

CUCHT HUGO

mechanic

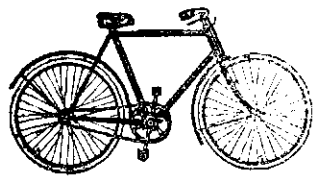
BISERICA-ALBĂ str. Becher 6.

DEPOZIT de renumite mașini PFAFF pentru cusut, de cârpit ciorapi și brodat.

MAȘINI de cusut PHÖNIX și NEUMANN, biciclete STRYA și WAFFEN toate părțile constructive la mașini de cusut și biciclete cu prețurile cele mai ieftine.

ATELIER pentru reparaturi foarte bine aranjate, motor electric.

PĂRȚI CONSTRUCTIVE electrice, sonerie, lămpi de buzuar aparate de electrizat. IN ATENȚIUNE: nu țin agenți voiajori și așa prețurile sunt mai ieftine, cu firmele și agenții acestora trimiși pe sate nu stau în nici o legătură.

Salon de haine bărbătești
J. Schneider, Sibiu
Hermannsplatz 8, etagiul I.
Palatul Habermann. (Nagyszeben).

SINGURA FIRMĂ
ROMÂNEASCĂ ÎN
ȚARĂ CARE

VOPSEȘTE,

CURĂȚEȘTE și

SPALĂ ALBITURI.

EUGEN JUNCAN,
ARAD, str. JOZSEF-FÖHERCEG 9
LUCRĂRI EXCELENTE, PREȚURI IEFTINE.

Ai nimerit,

dacă voiești să cumperi ieftin, apoi să cumperi oroloage de aur și argint și alte giuvaericele dela

noua pârvălie de giuvaericele

din Arad, str. Forray, (în casa Guttmann, lângă pârvălia Guttmann). Magazin de oroloage Omega elvețiene și alte oroloage de cea mai bună calitate. Asortiment foarte bogat în oroloage cu pendul, de părete și deșteptătoare (wecker). Execut reparări cu garanță de 3 ani. — Rugând binevoitorul sprijin sunt cu stimă:

Gartner József,
orologier și giuvaergiu.

Fond. în a. 1840. Telefon p. oraș și com. 217.

Steinitzer N.

prăvălie de vopseli, ulei și lac
Arad, Bulevardul Andrassy 3.

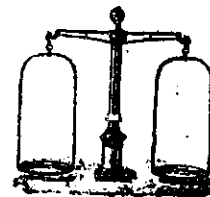
Mare magazin de vopseli, vacsuri pentru padimente, vacsuri pentru parchete și perii de calitate cea mai bună.

Lacuri din țară și strianătate pentru birje unsori și cirage. Plăci carbolineum, asfalt și rășină pentru acoperit și izolare.

Mare asortiment de cele mai bune penele.

Singurul magazin de cel mai bun mijloc p. parchete „Parket Rosa”.

Comandele din provincie se execută prompt și conștănțios.

În lucrătorea electrotetehnică și mecanică și Institutul concesionat de autorități de instalații electrice.

ALFRED POLATSCHIK

Budapest V. str. Nagymező utca 64.

Se lucră: tot felul de instrumente chemice-fizice, monometre și executarea brevetelor. Cântare de presiune pentru formații, drogerii și aurari. Instalări de lumină și soner (clopoțele) electrice, telefon de casă pe lângă prețurile cele mai ieftine.

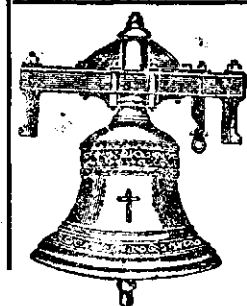
Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor :

Arad, str. Rákoczi nr. 11—28.

Fondat la 1840.

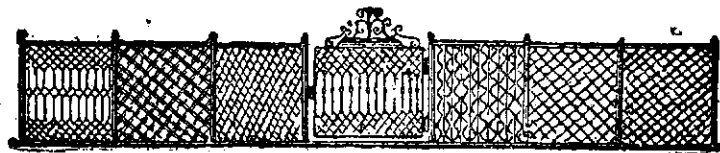
∴ Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat. ∴

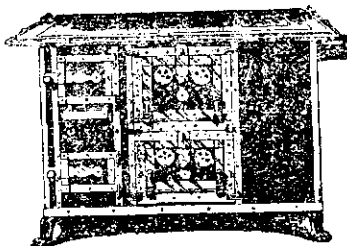
Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu orice alte clopote la turnarea unui și aceluiaș tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30 procente la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se pot învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

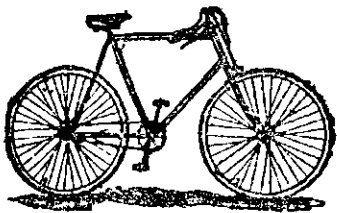
Prima fabrică în Ungaria de nord alui Kozár Lajos

pentru țesutul și impletirea sirmei (drot), îngrădiri (garduri) tot felul de site, ciur, ornamente de lăcătușerie, construcții de fier, sobe (sparherturi), cuptorase. Fabrică totfelul de garduri din sirmă (drot), din aramă galbină, din fier lucrat, din fier sau argint viu, țesături de rabil, rosteie de ciuruit, coșeri pentru acoperit și stie impletită pentru plafond (structură). Despartământ deosebit pentru fabricarea lucrărilor pentru edificii și ornamente de lăcătușerie, coridoare, trepte, grilaje de fier, verande din sticlă, uși de fier scutite contra focului și construcții de fier. Despartământ din nou aranjat pentru fabricarea a totfelul de sobe (sparherturi) dela esecutarea cea mai simplă până la cea mai pompoasă, cu îmbrăcăminte de pământ (cahale, olane) în colori sau albe. Prospect trimite gratis. Vinzătorilor procente corăspunzătoare.

BICICLETE
de renume mondial:
THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilă,
roată automată (cu frână liberă) se vând pe lângă garanția de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără nici o ridicare de preț, în rate lunare de 12 și 15 cor precum și părți alcătuitoare pentru biciclete, ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. — În urma circulației mare unde în toată Auto-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus. — La cumpărări mari se dă rabat mare.

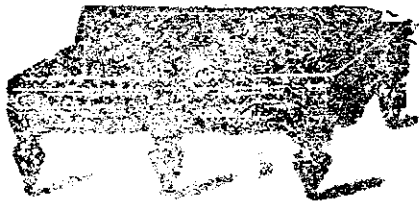
Láng Jakab és fia

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapest, VIII., József-körút 41.

Filiale: Boross-tér 4 și în Buda, II, Margit-körút 6.
Ca alogul de lux cu 1000 de clipeci se trimite gratuit.

Primul atelier de biliarde din Brașov

MERTH JÁNOS,
Brassó, Vasút-utca 8. sz.

Pregătește din material excelent și uscat totfelul de *biliarde*, în stilul cel mai modern, primind pe lângă prețuri foarte moderate și reparaturi.

ARAD, WEITZER-U. 13.

D-na SZALKAI ÁRMIN

lucrează în timpul cel mai scurt în atelierul său de **BRODĂRII ȘI ALBITURI**, trusouri complete pentru femei, bărbați și copii, lucrate artistic și cu gust. — Brodării albe și colorate, lucrări cu aur, albituri, batiste, servete, millienuri, perini pentru divan, se află gata și se vând cu preț ieftin, — se află și nelucrate. **Domnișoare se primesc spre instruire.**

GEORGE SZÖCS

croitor civil și militar
BRAȘOV,
Strada Mihail Weiss 10.
casa proprie.

Deposit de cele mai noi stoffe indigene și din străinătate.

SERVICIU PROMPT!
PREȚURI SOLIDE!

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

ANTONIU NOVOTNY, TIMIȘOARA-FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GAURITE**, de dănsul inventate și premiate în mai multe rânduri, care sunt provăzute în partea superioară — ca violna — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechi, astfel, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

Numărul telefonului 23.

Ujj Janos,

stabiliment industrial de cement,
în Kisjenő-Erdőhegy și Nagyzerind.
(Aradmegye).

Execută țevi de beton, plăci de pavaj, plăci de marmură artificială, terrazzo și mozaic, colonne, scări, lavițe, cărămizi, țigle, inele de fântâni cu fer, plăci sub sobe, vălaie de ori-ce lungime, etc. etc.

Acest stabiliment lucrează și proiecte de cheltuieli și planuri pentru poduri de beton cu constauție de fer și pentru betonizarea trotoarelor.

Orova Károly,

inginer-mechanic diplomat.

Budapest, V., Kálmán-utca 24.

Telefon 146-38.

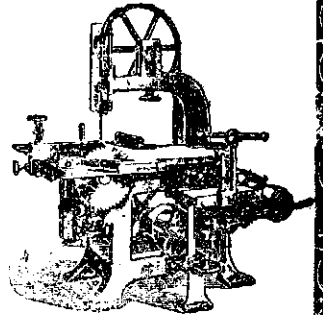
Reprezentantul fabricii de lucrare a lemnului de specialitate **TEICHERT & SOHN, LIEGNITZ.**

Specialități: Herestraie rapide și cu două tăișuri, instalare completă de herestraie cu aburi și uzine. Garnituri pentru tăiatul lemnului cu elevator sigur.

Mare depozit în mașini și unelte pentru lucrarea lemnului pe seama măsurilor și inginerilor.

Condițiuni favorabile de plată!

Catalog trimis gratui

Să ne credeți că este în interesul D-ștră dacă comandați coasa „Koronagyémánt”

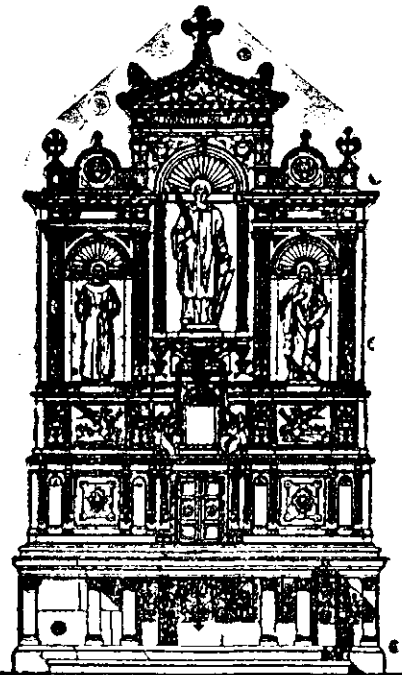

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele și moi nu se găsesc între ele. **Pentru trăinicia flicărei bucăți garantăm.**

75 80 85 90 95 100 110 cm. la comanda de 10
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2.— 2-20 2-40 2-50 2-60 cor. buc. 1 se dă rabat.

Comandele se pot face prin trimiteră banilor înainte sau pe lângă rambursă la **Lengyel Testvérek** magazin de coase „Koronagyémánt” **Kaposvár, Fő-utca 22 T.**

Bittenbinder József,

sculptor și arhitect de altare

Temesvár-Erzsébetváros
Hlaty utca 61 szám (casa proprie).

Face totfelul de mobilier de biserică, așa ca: **Iconostase și altare, statui de piatră și lemn, amvoane și scene de spovedanie, Sicriul Domnului, Grota Mariei de Lour, cristelnițe, icoane de staflune, sculptură în relief sau pictură, străni, pictură de biserică și altare.**

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează. Preț-curent, preliminar de spese și planuri gratuit. — Dacă sunți chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

1911. 7 Maiu		1912. 28 Aprilie		5 Maiu	
ACTIV					
173 748 222	{ 122 905 222 Rezerva metalică aur	156 320 272	218 405 883	218 278 272	
	{ 50 483 000 „ trate aur	61 958 000			
1 502 338	Argint și diverse monete		903 985	927 248	
110 969 831	Portofoliu român și străin		178 070 142	192 960 747	
22 580 961	{ *) Impr. pe ef. publice	7 017 200			
	{ „ în cont curent	8 687 370	14 458 855	15 704 570	
11 999 789	Efectele Capitalului social		11 941 791	11 941 791	
17 856 442	Efectele fondului de rezervă		17 506 377	17 506 377	
4 284 121	„ fond. amort. imob. mob. și mașin. de imprim		4 191 821	4 191 821	
6 021 993	Imobile		6 097 867	6 098 948	
736 074	Mobilier și mașini de imprimerie		801 625	801 658	
743 862	Cheltuieli de administrațiune		795 836	807 019	
111 550 935	Depozite libere		105 707 055	106 821 255	
17 805 708	Conturi de valori		25 184 504	20 695 804	
45 733 185	Conturi curente		72 852 590	58 723 066	
525 533 461			656 918 331	655 458 571	
PASIV					
12 000 000	Capital		12 000 000	12 000 000	
30 359 907	Fond de rezervă		32 381 958	32 381 958	
4 461 614	Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. de imprim.		4 766 612	4 766 612	
338 356 680	Bilete de bancă în circulațiune		468 387 340	465 697 420	
1 550 433	Dobânzi și beneficii diverse		1 954 749	2 085 173	
111 550 935	Depozite de retras		107 707 055	106 821 255	
27 253 886	Conturi diverse, sold		31 720 617	31 706 153	
525 533 461			656 918 331	655 458 571	

Scomptul 5%
*) Dobânda 5%

ISKOLAI ÉRTESÍTŐ — AVIZ ȘCOLAR

bucata 30 fil.

PROPISE (CORECTE) pentru examen

100 bucăți 1-20 + 30 fil. porto.

Se vând prin **Librăria „Tribunei“** din Arad str. Deák-Ferencz nr. 20.

Tot acolo se află și cărți potrivite ca premii pentru școlari.

Telefon 982.

Balog Sándor,

carnățarie și depozit de șuncă de Praga.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 66.

Recomandă:

Șuncă de Praga,

calitatea cea mai bună, fără s, care e cea mai preferabilă comercianților, — putându-se tăia excelent.

Recomandă diferite soiuri de **carnățării** cu prețuri ieftine — Catalog trimite gratuit.

Ingrijivă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Esecchiană de ajutorare Reciprocă”.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 21—80 ani pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxă de cazurile de moarte, deja după un an de membie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor. iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membie prin oare-care nenorocire neputincios de muncă i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60—80 ani n'au drept la rente. După 3 ani de membie toate plătirile se pot sista, rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. — Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.) Atestat medical nu se recore.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fie-care a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membie rămâne orfană, încetă solvirea taxelor, la măritș, fata totuși primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membie, **solvim creztor sumă asigurată.**

Licidările se fac strict în senzul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 15.000.000 cor. și peste 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

ASOCIAȚIA ESECHIANA DE AJUTORARE
Direcțiunea pentru Ungaria :

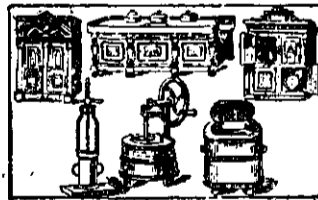
Timișoara (Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 4., I. emelet.)

STILLER JÓZSEF fabrică de dulapuri de gheață brevetate :

Fabrica și biroul: Budapesta, VII., Kazinczy-utca 6/b. Telefon 12—83.
(Mai înainte în Nagydíófa-u. 22).

Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege, cea mai bună construcție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și cele mai noi condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar :

Stiller József,
BUDAPESTA, VII., Kazinczy-utca nr. 6/B.

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag atențiunea on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte fabrici de aceasta branșă, dar de dată mai nouă.

Cu stimă: STILLER JÓZSEF.

PAPP K.

orologier de turnuri, lăcătuș artistic,
de zidiri mașini și lucrări de aramă.
Temesvár-Gyárvaros, Fő-u. 34

OROLOAGE DE TURN

construcția cea mai nouă și solidă
pentru biserici și școli, precum și
reparaturile astorfel de oroloage să
efectuec conștientos și ieftin.
Preliminare de spese gratuite.
Pregătește Mașini pentru fa-
bricarea de gheață, pentru răcirea
aparate de ars rachie și fabricarea
berei, apaducte de mare presiune
și reparațiile necesare, cu prețuri
ieftine. La privirea lucrării se
prezintă pe cheltuiala sa.

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL”

INSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisküküllő vm.).

Altoi de vițe!!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL”

ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt dezvoltăți la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoit!

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vrea binele.

— Prima condiție de reușită este de a folosi material solid! —

Prăvălie nouă!

PREVARITURA és MANDL

PRAVĂLIE DE ARTICLI DE MODĂ PENTRU

BĂRBAȚI ȘI FEMEI, PRAVĂLIE DE ALBITURI

BISERICA-ALBĂ (FEHÉRTEMLÖM) str. Vásár nr. 68.

Aducem la cunoștința on. public din BISERICA-ALBĂ și jur, că în magazinul nostru de articli de modă pentru bărbați, femei și de albituri se capătă următoarele mărfuri excelente și moderne cu prețuri fixe foarte ieftine:

ARTICLI PENTRU BĂRBAȚI: cămeși albe și în culori, pantaloni albi, gulere, manșete, cravate, năfrămuțe, mănuși de ață și de piele, cioropi, bastoane, ploiere, tabachere, pungi, etc.

ARTICLI PENTRU FEMEI: cămeși, halaturi, gulere brodate, năfrămuțe, cioropi, rocuri brodate, mănuși de ață și de piele, ploiere, parasole, corsete veritabile franceze, voaluri pentru mirese și pentru față, reticule, jupoane, șorturi.

ARTICLI MĂRUNȚI: dantele, toffelul de mătăsuri pentru decoruri, precum și toffelul de articli mărunți.

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 183.

Post sparcassa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții în
Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare” DIRECȚIUNEA: SIBIU—NAGYSZEBEN (CASA „ALBINA”).
AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ARAD, BE.
KÉS, CSANÁD, BIHOR, TIMIȘ, TORONTÁL, CARAȘ-SEVERIN Arad str. Lázár Vilmos nr. 2. Telefon nr. 850.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII.

FONDATA ÎN ANUL 1887.

Centrala: Arad, Calea Arhiducelui Iosif, Nr. 1—2, casele proprii (vis-à-vis de primărie.)

Filiale: în Chișineu (Kisjenő) Șiria (Világos), și Boroșineu (Borosjenő).

Capital societar 2,500.000.— Còr.
Fond de rezervă 2,000.000.— Còr.
Depuneri spre fructificare 15,000,000.— Cor.
Circulațiunea anuală . 400,000.000.— Cor.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocote pe timp mai îndelungat de trei luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără de nici o detragerere.

Primește depuneri spre fructificare despre cari eliberează libele.

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Escontează cambii și facordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat din al său

Păziți-vă de imitațiuni!

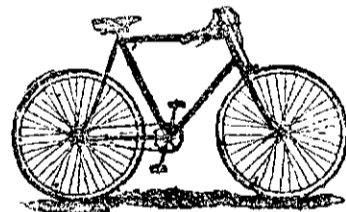
Deoarece în prezent imitațiile mașinelor noastre de cusut, dar mai cu seamă mașinile noastre de sistem mai vechiu sunt recomandate ca „SINGER”, ba chiar ca „adevărate mașini SINGER”, atragem atențiunea publicului, că orice fabricații recomandate în felul acesta nu sunt mașini de cusut veritabile Singer și acele nu sunt ale noastre.

Renumitele mașini de cusut originale Singer, Wehler și Wilson se pot căpăta numai în magazinul nostru ori prin agenți noștri; cine vorește deci să cumpere mașini de cusut, totdeauna să întrebe hotărît, că mașina de cusut este ea oare dela firma noastră și să nu vă mulțumiți cu răspunsuri nehotărîte.

SINGER Co. societate pe acții pentru mașini de cusut

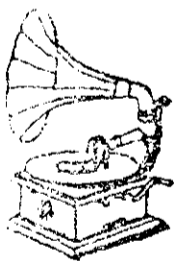
ARAD, strada József főherceg nr. 9. Casa cont. : Porcia :
(vis-à-vis de biserică).

Filiale în toate părțile țării.

Dacă pentru banii d-tale vorești să cumperi marfă bună ! pe lângă plătiri în rate ! și dacă eventual ai lipsă de

mașini de cusut, revolvere, sau orice geamantane pentru călătorie acestea să le cumperi în **ORADEA-MARE** piața Szent László în prăvălia lui

Kalenda János

unde se află singurul magazin de renumitele biciclete HELICAL și PUCH. Tot aci se mai află și mașini de frământat „IDEAL”, precum și mare atelier pentru reparaturi.

